

**Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΣΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ**

Αικατερίνη Τσούμα

*Ερευνήτρια Κέντρου Προγραμματισμού
και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ)*

1. Εισαγωγή, πλαίσιο παρουσίασης

Το παρόν κείμενο αποσκοπεί στην παρουσίαση ποικίλων διαστάσεων της συμβολής των οικονομικών βιβλιοθηκών στην άμεση διάχυση της πληροφόρησης που είναι αναγκαία, γενικότερα, για την αξιολόγηση των οικονομικών συνθηκών και προοπτικών και, ειδικότερα, για τη διενέργεια προβλέψεων.

Αρχικά επιχειρείται μια συνολική σύνδεση της συμβολής των Οικονομικών Βιβλιοθηκών (ΟΒ) με το έργο της αξιολόγησης των οικονομικών συνθηκών και της διενέργειας προβλέψεων. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τρία συγκεκριμένα παραδείγματα, τα οποία εξειδικεύουν το ρόλο των ΟΒ στην αξιολόγηση των οικονομικών συνθηκών και τη διενέργεια οικονομικών προβλέψεων.

2. Σύνδεση των ΟΒ με το έργο της αξιολόγησης των οικονομικών συνθηκών και τη διεξαγωγή προβλέψεων

Οι παράγοντες κλειδί που συνδέουν τη δραστηριότητα των ΟΒ με το έργο της αξιολόγησης των οικονομικών συνθηκών, αλλά και προοπτικών, και τη διενέργεια προβλέψεων αφορούν στο χαρακτηριστικό της *τακτικότητας* και στην αναγκαιότητα *ταχείας και πλήρους διάχυσης της πληροφόρησης*.

Ειδικότερα, κάθε είδους αξιολόγηση προϋποθέτει σε ένα πρώτο στάδιο τη διαρκή παρακολούθηση των οικονομικών συνθηκών, η οποία πρέπει να διεξάγεται τακτικά, –καθώς η πληροφόρηση ανανεώνεται διαρκώς–, χωρίς καθυστερήσεις και περιορίζοντας όσο το δυνατόν τα κενά ως προς τη διαθέσιμη πληροφόρηση. Η γρηγορότερη και πληρέστερη ενσωμάτωση κάθε είδους νέας διαθέσιμης πληροφόρησης συνδέεται με την αξιοπιστία και ποιότητα της αξιολόγησης των οικονομικών συνθηκών και προοπτικών που διενεργείται, αλλά και με την ευρωστία και σταθερότητα των παραγόμενων εκτιμήσεων και προβλέψεων που διεξάγονται στη βάση υποδειγμάτων και οικονομετρικών μοντέλων.

Η συμβολή των ΟΒ ως προς τη φάση της παρακολούθησης των οικονομικών συνθηκών δύναται να συνδέεται με ποικίλες διαστάσεις της διαδικασίας αυτής. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να αφορά στη διευκόλυνση της αναζήτησης/απόκτησης της αναγκαίας και διαθέσιμης πληροφόρησης και τον εμπλουτισμό αυτής, καθώς διαχρονικά επιπρόσθετη πληροφόρηση γίνεται διαθέσιμη. Επίσης, σημαντικό ρόλο αναλαμβάνουν οι ΟΒ ως προς την υποβοήθηση της τακτικής και άμεσης ενημέρωσης βασικών αρχείων με τα πλέον πρόσφατα στατιστικά δεδομένα. Η ποιοτική αξιολόγηση των οικονομικών συνθηκών και προοπτικών, που ακολουθεί τη συλλογή πληροφόρησης, αποτελεί μια δυναμική και όχι στατική διαδικασία. Συνεπώς, η πληροφόρηση που παρέχεται από τις ΟΒ και διευκολύνει την αναγκαία καταγραφή της διαχρονικής πορείας των οικονομικών μεταβλητών, αλλά και καθιστά εφικτή τη διεξαγωγή συγκριτικών αναλύσεων, είναι μια σημαντική περαιτέρω συνιστώσα. Ταυτόχρονα, η συμβολή των ΟΒ επεκτείνεται εξαιτίας της δυνατότητας υποβοήθησης της έγκαιρης και όσο το δυνατόν πληρέστερης διάχυσης της απαραίτητης πληροφόρησης για την ποσοτική εκτίμηση των οικονομικών προοπτικών με τη χρήση ποσοτικών υποδειγμάτων και οικονομετρικών μοντέλων.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι ΟΒ λειτουργούν σε τρεις βασικούς άξονες, εξασφαλίζοντας την αναγκαία τακτικότητα και άμεση και πλήρη διάχυση της πληροφόρησης.

- Ο πρώτος αφορά στο ότι συνιστούν *τόπους συγκέντρωσης της πληροφόρησης*: “ένας τόπος” για ένα πολύ μεγάλο εύρος σχετικής οικονομικής πληροφόρησης.
- Ο δεύτερος συνδέεται με το ότι *παρέχουν όλους τους απαραίτητους μηχανισμούς διάχυσης της πληροφόρησης*: “ένας τόπος” που εξασφαλίζει την ορθή και άμεση λειτουργία των διαδικασιών για την προώθηση της αναγκαίας πληροφόρησης.
- Ο τρίτος αναφέρεται στο ότι *λειτουργούν υπέρ της εξοικονόμησης πόρων*: “ένας τόπος” που συμβάλλει στην εξοικονόμηση χρόνου και οικονομικών πόρων για την αναζήτηση της απαιτούμενης πληροφόρησης.

Η λειτουργία των ΟΒ στη βάση των προαναφερόμενων αξόνων, και συνεπώς και ο σημαντικός τους ρόλος και η καίρια συμβολή τους στην άμεση διάχυση της πληροφόρησης που είναι αναγκαία για την αξιολόγηση των οικονομικών συνθηκών και προοπτικών και τη διενέργεια προβλέψεων, γίνεται ακόμα πιο κατανοητή μέσα από την αναφορά στους ακόλουθους παράγοντες.

- Περισσότερο και με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από τον μεμονωμένο οικονομικό αναλυτή, οι ΟΒ είναι σε θέση να παρακολουθούν και να ανταποκρίνονται στις διαχρονικά μεταβαλλόμενες συνθήκες ως προς τη διαθεσιμότητα και παροχή της αναγκαίας πληροφόρησης. Οι μεταβολές αυτές αναφορικά με τις συνθήκες δύνανται να αφορούν τον όγκο (π.χ. αυξανόμενος όγκος στατιστικών στοιχείων) και το είδος της πληροφόρησης προς διάχυση (π.χ. μεταβαλλόμενη αναλογία μεταξύ έντυπης και ηλεκτρονικής μορφής).
- Αποκλειστικά και σε μόνιμη, αλλά και ανανεωνόμενη βάση, οι ΟΒ παραμένουν οι πηγές τόσο ιστορικών όσο και πλέον πρόσφατων βιβλιογραφικών αναφορών. Αναμφισβήτητα, κάθε οικονομικός αναλυτής είναι υποχρεωμένος να ανατρέξει τόσο σε κλασικές βιβλιογραφικές αναφορές όσο και στην πλέον πρόσφατη οικονομική βιβλιογραφία.

- Περισσότερο από κάθε άλλη μεμονωμένη πηγή οικονομικής πληροφόρησης, οι ΟΒ αποτελούν δεξαμενές πληροφοριών για την κάλυψη αναγκών πολλών και διαφορετικών χρηστών, όπου το εύρος και ο πολυδιάστατος χαρακτήρας της συγκεντρωμένης πληροφόρησης συνδέονται με δευτερεύουσες θετικές επιδράσεις μέσω της διάχυσης.

3. Παραδείγματα τα οποία εξειδικεύουν το ρόλο των ΟΒ στην αξιολόγηση των οικονομικών συνθηκών και τη διενέργεια οικονομικών προβλέψεων

Στη συνέχεια επιχειρείται να καταστεί ακόμα πιο ξεκάθαρος ο ρόλος των ΟΒ στην άμεση διάχυση της αναγκαίας πληροφόρησης για την αξιολόγηση των οικονομικών συνθηκών και προοπτικών και τη διενέργεια προβλέψεων, μέσα από τρία εξειδικευμένα παραδείγματα.

Παράδειγμα 1: Τήρηση αρχείων χρονολογικών σειρών

Οι ΟΒ μπορούν να συμβάλλουν μέσα από διαφορετικά κανάλια στη διαδικασία τήρησης αρχείων χρονολογικών σειρών, όπως:

- τη συλλογή και παροχή ιστορικών στατιστικών δεδομένων, τα οποία είναι απολύτως αναγκαία, για παράδειγμα, για την εφαρμογή οικονομικών υποδειγμάτων για την παραγωγή προβλέψεων·
- την τήρηση συγκεντρωτικών βάσεων δεδομένων, η πρόσβαση στις οποίες αποτελεί σημαντικό παράγοντα υποβοήθησης οικονομικών αναλύσεων και εκτιμήσεων·
- την παροχή πληροφόρησης ως προς τις προγραμματισμένες ημερομηνίες ανακοινώσεων στατιστικών δεδομένων, για την άμεση ανανέωση και συμπλήρωση των αρχείων·
- τη διατήρηση άμεσης και τακτικής επαφής με τους βασικούς φορείς κατάρτισης χρονολογικών σειρών, τη δυνατότητα σύναψης μνημονίων συνεργασίας με αυτούς και την έγκαιρη και άμεση ενημέρωση για προσαρμογές, οι οποίες καθίστανται άκρως κρί-

σιμες για την επικαιροποίηση των αξιολογήσεων και εκτιμήσεων/προβλέψεων.

Με τον τρόπο αυτό, οι ΟΒ ενισχύουν την τακτική και ταχεία διάχυση της πληροφόρησης για την τήρηση των αρχείων χρονολογικών σειρών, καλύπτοντας τις προκύπτουσες ανάγκες για πλέον πρόσφατα αλλά και ιστορικά στατιστικά στοιχεία, λειτουργώντας διαρκώς ως δεξαμενή πληροφοριών για πολλές και διαφορετικές ομάδες οικονομικών ερευνητών που αντιμετωπίζουν τις ίδιες ανάγκες για στοιχεία χρονολογικών σειρών και εξασφαλίζοντας έτσι την εξοικονόμηση πόρων.

Παράδειγμα 2: Ποιοτική αξιολόγηση οικονομικών συνθηκών/προοπτικών

Οι ΟΒ μπορούν να συμβάλλουν μέσα από διαφορετικά κανάλια στην ενίσχυση της ποιοτικής αξιολόγησης των οικονομικών συνθηκών/προοπτικών, όπως:

- τη συλλογή/παροχή συναφών αναφορών από πολλές και διαφορετικές εγχώριες και διεθνείς πηγές, ώστε να λαμβάνονται υπόψη στην αξιολόγηση οι διαφορετικές απόψεις και σκοπιές, οι οποίες δύνανται να καλύπτουν ποικίλες διαστάσεις·
- την εστιασμένη αναζήτηση και ειδικευμένη παροχή πληροφόρησης σε διαφορετικά επίπεδα οικονομικής ανάλυσης, όπως σε επίπεδο ομάδων χωρών, συνολικής οικονομίας, οικονομικών κλάδων ή περιφερειών·
- την τακτική και συνεχή συλλογή/παροχή της αναθεωρημένης πληροφόρησης, ώστε να λαμβάνεται υπόψη το πλέον ανανεωμένο οικονομικό υπόβαθρο με τη χρήση του οποίου πραγματοποιείται η αξιολόγηση.

Με τον τρόπο αυτό, οι ΟΒ ενισχύουν την πιο ολοκληρωμένη/αποτελεσματική διάχυση της χρήσιμης και αναγκαίας πληροφόρησης, μέσα από τη διερεύνηση και συνεχή ανανέωση του πλαισίου το οποίο και αποτελεί τη βάση για την ποιοτική αξιολόγηση των οικονομικών συνθηκών/προοπτικών, σύμφωνα πάντα με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες

που αφορούν στον όγκο και το είδος της ανά πάσα στιγμή διαθέσιμης πληροφόρησης.

Παράδειγμα 3: Χρήση οικονομετρικών υποδειγμάτων και διεξαγωγή προβλέψεων μακροοικονομικών μεταβλητών

Οι ΟΒ μπορούν να συμβάλλουν μέσα από διαφορετικά κανάλια στην ενίσχυση της χρήσης οικονομετρικών υποδειγμάτων και της διεξαγωγής προβλέψεων μακροοικονομικών μεταβλητών, όπως:

- την παροχή της απαραίτητης πρόσβασης τόσο σε ιστορικές όσο και στις πλέον πρόσφατες βιβλιογραφικές αναφορές οικονομετρικού περιεχομένου, για την επίτευξη σύζευξης της πληροφόρησης από κλασικές/ιστορικές και προηγμένες οικονομετρικές εφαρμογές·
- τη συλλογή/παροχή πληροφόρησης ως προς τα αποτελέσματα τεχνικών αναλύσεων με αντικείμενο ή/και πεδία εφαρμογών συναφή, καθώς και τις αναθεωρήσεις αυτών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τυχόν επιπρόσθετοι παράγοντες που ενσωματώνονται σε αυτές·
- την ενημέρωση για τη διεξαγωγή συνεδρίων/ημερίδων με παρεμφερείς θεματολογίες, καθώς και την ύπαρξη ομάδων ερευνητών ή/και ομάδων εργασιών που ασχολούνται με τη διενέργεια παρόμοιων ποσοτικών αναλύσεων και εφαρμογών, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση και διάχυση γνώσεων.

Με τον τρόπο αυτό, οι ΟΒ παρέχουν με συστηματικό τρόπο σημαντική στήριξη στο κομμάτι της εφαρμογής οικονομετρικών υποδειγμάτων και, συνεπώς, και της διενέργειας προβλέψεων μέσω της ενίσχυσης της άμεσης ενημέρωσης τόσο σε όρους βιβλιογραφίας όσο και σε όρους σχετικού και αντίστοιχου ερευνητικού έργου, αλλά και της εξοικονόμησης χρόνου, παράγοντες που αναλαμβάνουν καίριο ρόλο ως προς την ενδυνάμωση της αξιοπιστίας και ευρωστίας των διεξαγόμενων εκτιμήσεων/προβλέψεων.

Τέλος, αξίζει να τονισθεί στο σημείο αυτό το ζήτημα των συχνών και, κατά περίπτωση, αξιοσημείωτων σε μέγεθος αναθεωρήσεων των επίσημων στατιστικών στοιχείων που πραγματοποιούνται από τις εκάστοτε στατιστικές αρχές, οι οποίες δύνανται να μεταβάλουν σημαντικά τα αποτελέσματα των οικονομετρικών εφαρμογών. Η διαδικασία αυτή καθιστά συχνά αναγκαία την ταυτόχρονη συλλογή στοιχείων σε πραγματικό χρόνο αλλά και των αναθεωρήσεων αυτών, κάτι που αποτελεί στη σχετική βιβλιογραφία αντικείμενο μεμονωμένης διερεύνησης, εξαιτίας των πιθανών επιδράσεων των αναθεωρήσεων και των συνεπαγόμενων αποκλίσεων μεταξύ των αποτελεσμάτων πριν και μετά τη δημοσιοποίηση των αναθεωρημένων στατιστικών δεδομένων. Η ποσοτική αποτίμηση των πιθανών αυτών αποκλίσεων είναι εφικτή μόνο εφόσον τηρούνται ταυτόχρονα διαφορετικά αντίστοιχα αρχεία, μια διάσταση της συλλογής δεδομένων και διεξαγωγής οικονομετρικών προβλέψεων στην οποία δύνανται να συμβάλλουν ιδιαίτερα ενισχυτικά οι ΟΒ.